

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 537

Din 18.10.2023

Dosar nr.: 490/2021

Petiția nr.: 4344/08.06.2021

Petent(ă):

**Reclamat(ă): DGASPC Sector 5 prin reprezentant legal (în continuare R1),
.....(în continuare R2)**

Obiect: neacordarea transportului pentru persoană cu dizabilitate

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. DGASPC Sector 5 cu sediul în București, Str. Fabrica de Chibrituri, Nr. 9-11, Sector 5, București

3. cu sediul profesional în Str. Fabrica de Chibrituri, Nr. 9-11, Sector 5, București

II. Citarea părților

1. În temeiul art. 20 alin.(4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

2. Prin adresa nr. 4344/07.12.2021 a fost citat petentul iar prin adresa nr.5507/22.07.2021

3. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

4. Petentul este persoană cu dizabilități, încadrată în grad de handicap permanent, utilizatorul unui scaun rulant electric nepliabil.

5. Acesta semnalează nerespectarea condițiilor legale privind acordarea transportului gratuit pentru persoane cu dizabilități care nu se pot deplasa cu mijloacele de transport publice sau în comun.

Sustinerile părților reclamate

6. Părțile reclamate R1 ȘI R2 este instituție publică de interes local ce asigură realizarea măsurilor de asistență socială la nivelul sectorului 5, în evidențele sale aflându-se și petentul, persoană încadrată în gradul grav de handicap conform Hotărârii Comisiei de Evaluare pentru Persoanele Adulte cu Handicap Sector 5 nr. 142/21.01.2019.

7. Prin H.C.L. Sector 5 nr. 22/14.03.2017, privind aprobarea modalității de realizare a dreptului la transport al persoanelor cu handicap locomotor domiciliat pe raza Sectorului 5 al Municipiului București, a fost aprobată modalitatea de realizare a dreptului la transport pentru persoanele cu handicap locomotor domiciliat în sectorul 5 al Municipiului București. Astfel, potrivit actului în discuție, transportul adaptat al persoanelor cu handicap locomotor domiciliat pe raza sectorului 5 al Municipiului București se realizează cu autovehiculul marca Volkswagen Crafter M2 accesibilizat, număr de identificare WV1ZZZ2EZ96021862, aflat în patrimoniul părții reclamate R1 ȘI R2. Părțile reclamate asigură transportul adaptat al persoanelor cu handicap locomotor domiciliat pe raza sectorului 5, la cererea acestora, pe bază de contract de servicii sociale.

8. Așa cum arată și petentul, în conformitate cu dispozițiile hotărârii anterior menționată, între partea reclamate R1 și acesta s-a încheiat contractul privind furnizarea serviciului social de transport special nr. 8517/31.05.2017, având drept obiect asigurarea serviciului de transport adaptat și asistat pentru persoana cu handicap grav petentul și a asistentului personal sau a însoțitorului acestuia, la unitatea de învățământ, la recuperare medicală (bazin) în vederea aducerii la îndeplinire a planului de abilitare - reabilitare, precum și în scopul socializării.

9. Subliniem că de servicii sociale de transport adaptat, acordate în temeiul hotărârii de consiliu mai sus arătată, beneficiază și alte persoane încadrate în grad de handicap ca urmare a handicapului locomotor, domiciliat pe raza sectorului 5 al municipiului București.

10. În temeiul acestui contract părțile reclamate R1 a prestat petentului servicii de transport special adaptat. Deși petentul avea, conform art.3.1 lit. e), din contractul nr. 8517/31.05.2017, obligația de a comunica deplasările pe care intenționează să le efectueze cu datele aferente acestora (locații, zile, intervale orare) astfel încât prestatorul să poată întocmi calendarul deplasărilor ce se constituia anexă la contract, totuși acesta nu și-a respectat această obligație. În acest sens arată că transmiterea de către petent a solicitărilor de transport comunicate reclamatului R1 ȘI R2 pe e-mail, prin care solicita transportul într-o anumită zi, la o anumită oră, nu echivalează cu îndeplinirea obligației mai sus arătate, astfel încât prestatorul, în speță, s-a aflat și continua să se afle în imposibilitatea întocmirii calendarului deplasărilor.

11. Față de obiectul contractului, așa cum acesta este definit la art.1 al contractului în cauză, este evident că petentul avea posibilitatea de a comunica direcției aceste informații astfel încât calendarul deplasărilor să poată fi întocmit pentru perioade mai mari de timp, asigurându-se astfel cadru necesar îndeplinirii

obligățiilor ce îi revin prestatorului atât față de petent, cât și față de alți beneficiari de transport special adaptat, cărora li se furnizează acest serviciu în condițiile instituite prin H.C.L. Sector 5 nr. 22/14.03.2017, petentul nefiind singurul beneficiar al direcției. Sub acest aspect precizăm că la nivelul părții reclamate R1 ȘI R2 transportul special adaptat al persoanelor cu handicap locomotor domiciliat pe raza sectorului 5 se efectuează cu o singură mașină, în speță autovehiculul marca Volkswagen Crafter M2 accesibilizat, număr de identificare WViZZZ2EZ96021 862, astfel încât, pentru realizarea obiectivului urmărit prin adoptarea H.C.L. Sector S nr. 22/14.03.2017, este esențial ca fiecare dintre beneficiarii serviciului social de transport să stabilească de comun acord cu prestatorul calendarul deplasărilor pentru ca instituția să își poată îndeplini obligațiile ce îi revin cu privire la fiecare dintre aceștia.

12. Reclamații R1 ȘI R2 învederează că deși de la semnarea contractului de servicii sociale de transport, respectiv 31.05.2017, și până în prezent nu a fost întocmit, în condițiile contractului în discuție, calendarul deplasărilor, totuși reclamatul a asigurat transportul petentului. Această atitudine a direcției nu face decât să sublinieze încă odată buna credință a instituției, care în pofida neîndeplinirii de către petent a obligației ce îi revenea totuși a depus toate eforturile pentru respectarea drepturilor acestuia. Însă, așa cum am mai arătat și mai sus, petentul nu este singura persoană cu handicap locomotor domiciliată pe raza sectorului 5 ce are dreptul, potrivit H.C.L. Sector 5 nr. 22/14.03.2020, la transport special adaptat, astfel încât există și alte persoane aflate în aceeași situație cu cea a petentului și care, prin urmare, beneficiază de transport special adaptat. Pe cale de consecință instituția noastră recunoaște dreptul petentului la transport special adaptat, așa cum recunoaște acest drept și altor persoane ce se află într-o situație similară cu cea a petentului, însă pentru realizarea acestuia este necesar ca fiecare beneficiar să își îndeplinească obligațiile ce îi incumbă, dat fiind faptul că oricărui drept îi corespunde o obligație corelativă.

13. În plus, învederăm că potrivit art. 23 alin.(1) și alin. (2) lit. a), și d) din Legea nr. 448/2006, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările, persoana cu handicap grav, asistentul personal al acesteia și însoțitorul său beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul. Întrucât petentul este persoană încadrată în gradul grav de handicap, față de dispozițiile legale mai sus invocate, rezultă că beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul. În acest sens menționează că potrivit adresei nr.109545/08.10.2020 a Direcției Generale de Transport și Mentenanță din cadrul Societății de Transport București, toate autobuzele aflate în exploatare sunt dotate cu rampă pentru accesul facil în vehicule al cărucioarelor de tipul celui deținut de petent. Totodată, prin aceeași adresă, se precizează că, toate vehiculele nou achiziționate, indiferent de categorie, respectiv autobuze, troleibuze, tramvaie, respectă normele de siguranță pentru transportul persoanelor cu dizabilități. În ceea ce privește stațiile de tramvaie, menționăm că

80,21% din persoane sunt accesibilizate pentru persoanele care se deplasează în fotoliu rulant.

14. De asemenea arătăm că obligația statuată în sarcina autorităților publice locale prin prevederile art. 22 din Legea nr. 448/2006, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, se referă la transportul în comun și nu la serviciile de transport de care beneficiază petentul. În plus învederează că nu pot fi reținute afirmațiile petentului în sensul că reclamata are obligația de a cere Consiliului Local al Sectorului 5, un vehicul pe care să-l poată conduce obligație ce ar fi stipulată, potrivit susținerilor acestuia, în program individual de reabilitare și integrare socială. În acest sens menționăm că programul individual de reabilitare și integrare socială reprezintă documentul elaborat de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, în care sunt precizate activitățile și serviciile de care adultul cu handicap are nevoie în procesul de integrare socială (art. 5 pct.-ul 25 din Legea nr. 448/2006). Într-adevăr la capitolul II al PIRIS-ului petentului este prevăzut la mijloace de autoservire - vehiculul adaptat pentru a fi condus de beneficiar, dar față de definiția legală a programului individual de reabilitare și integrare socială, anterior redată, rezultă că acesta reprezintă un mijloc de care petentul are nevoie pentru integrarea sa socială, însă nu constituie o obligație în sarcina reclamatei.

15. Față de cele expuse mai sus și ținând cont de condițiile ce trebuie îndeplinite pentru existența discriminării apreciază că în cauză nu sunt întrunite elementele constitutive ale discriminării. De altfel, arată că prin hotărârea nr. 447/26.05.2021 pronunțată în cauza ce a format obiectul dosarului nr. 586/2020, cauza în care petentul reclama între altele și refuzul reclamatei de a-i asigura transport, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, a stabilit că nu sunt îndeplinite condițiile discriminării cu privire la transportul petentului.

16. Date fiind cele arătate consideră că prin acțiunile noastre nu am făcut altceva decât să respectăm drepturile petentului, efectuând toate demersurile necesare pentru realizarea acestora, motiv pentru care susținem că a fost respectat principiul egalității de tratament, sesizarea în cauză fiind neîntemeiată.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

17. O.G. nr. 137/2000 definește discriminarea directă prin art. 2 alin. 1, care prevede: „*Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice*”.

18. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu

- care atinge un drept.

19. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „*exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile*”).

20. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „*art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară*” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „*analoagă*” (**Van der Mussele împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „*relevant similară*” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „*analoagă ori relevant similară*” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

21. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

22. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „*sau oricare alt criteriu*”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „*Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele*” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „*orice altă situație*” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

23. Privind dreptul, Colegiul director se poate raporta la orice drept prevăzut de **O.G. nr. 137/2000**, de legislația națională respectiv de tratatele internaționale ratificate de România. CEDO, în cauza **Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei**, 22 decembrie 2009, §53, arată că **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** acoperă patru cazuri, în particular când o persoană este discriminată

„*i. în a se bucura de orice drept asigurat în mod specific unei persoane conform legislației naționale;*

ii. în a se bucura de un drept care se poate deduce din obligația clară a unei autorități publice în temeiul legislației naționale;

iii. de către o autoritate publică în exercitarea puterii discreționare (spre exemplu acordarea unor subvenții);

iv. prin orice alt act sau omisiune de către o autoritate publică (spre exemplu comportamentul autorităților de impunere a respectării legii când controlează o rebeliune).”

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

24. Colegiul director constată următoarele aspecte relevante:

- petentul este persoană cu dizabilități, încadrată în grad de handicap permanent, utilizatorul unui scaun rulant electric nepliabil;
- transportul adaptat al persoanelor cu handicap locomotor domiciliat pe raza sectorului 5 al Municipiului București se realizează cu autovehiculul marca Volkswagen Crafter M2 accesibilizat, număr de identificare WV1ZZZ2EZ96021862, aflat în patrimoniul părții reclamate R1 ȘI R2. Părțile reclamate asigură transportul adaptat al persoanelor cu handicap locomotor domiciliat pe raza sectorului 5, la cererea acestora, pe bază de contract de servicii sociale;
- s-a încheiat contractul privind furnizarea serviciului social de transport special nr. 8517/31.05.2017, având drept obiect asigurarea serviciului de transport adaptat și asistat pentru persoana cu handicap grav petentul și a asistentului personal sau a însoțitorului acestuia, la unitatea de învățământ, la recuperare medicală (bazin) în vederea aducerii la îndeplinire a planului de abilitare - reabilitare, precum și în scopul socializării;
- în temeiul acestui contract s-a prestat petentului servicii de transport special adaptat;
- petentul nu și-a respectat obligația de a comunica deplasările pe care intenționează să le efectueze cu datele aferente acestora (locații, zile, intervale orare) astfel încât prestatorul să poată întocmi calendarul deplasărilor ce se constituia anexă la contract;
- obligația statuată în sarcina autorităților publice locale prin prevederile art. 22 din Legea nr. 448/2006, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, se referă la transportul în comun și nu la serviciile de transport de care beneficiază petentul.

25. Se constată că faptele sesizate nu reprezintă discriminare, întrucât nu există drept încălcat. Părțile reclamate au acordat asistența necesară, însă petentul solicită inopinat, fără a organiza o programare în prealabil, să se deplaseze cu autovehiculul pus la dispoziție de reclamați.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu reprezintă discriminare, respectiv hărțuire conform art. 2 alin. 1 și alin. 5 din **O.G. nr. 137/2000**;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul;

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

DIACONU ADRIAN – Membru

GRAMA HORIA - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: H.I.

Data redactării: 04.11.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

